

Національний
банк України

Пропозиції до зміни методології розрахунку офіційного/довідкового курсу гривні до долара США

Департамент відкритих ринків

Київ, 2 серпня 2021

Зміни методології розрахунку офіційного/довідкового обмінного курсу: чому виникло це питання?

- ✓ **“Чинна методологія виключення угод з екстремальними параметрами повинна має бути замінена/спрощена для зменшення втрат даних”**
(рекомендація за напрямом міжнародної технічної допомоги “Механізм оцінки обмінного курсу”, отримана НБУ у межах Програми двосторонньої допомоги та посилення спроможності центральних банків, яка реалізовується за підтримки Державного секретаріату Швейцарії з економічних питань (SECO))
- ✓ **Реплікаційні міркування** *(детальніше див. слайд 4)*
- ✓ **Необхідність визначення механізму розрахунку довідкового курсу за особливих умов** *(необхідність дотримання принципів IOSCO)*

Розрахунок офіційного/довідкового обмінного курсу грн./\$: чинна методологія

Усі угоди з купівлі/продажу \$ на умовах «тод», «том» і «спот», які в день розрахунку уклалися банками на ВРУ з іншими банками та з НБУ та інформація про які ТІС надали НБУ через канали обміну інформацією:

- ✓ до 12.00 – для розрахунку довідкового значення курсу грн. до \$
- ✓ до 15.30 – для розрахунку офіційного курсу грн. до \$

I етап

угоди, курси яких більш ніж на 2% відрізняються від середньоарифметичного значення курсу первісного ряду угод

угоди що лишилися після відсікання

II етап:

угоди, курс/обсяг яких більш ніж на 2 стандартних відхилення відхиляється від середньоарифметичного курсу/обсягу ряду угод після I етапу відсікання

**Офіційний/
довідковий курс**
=
**середньозважене
значення
базового ряду
(що лишився
після відсікання)**

Формування ряду угод

Відсікання

Калькуляція

Реплікаційні міркування

У чому питання?

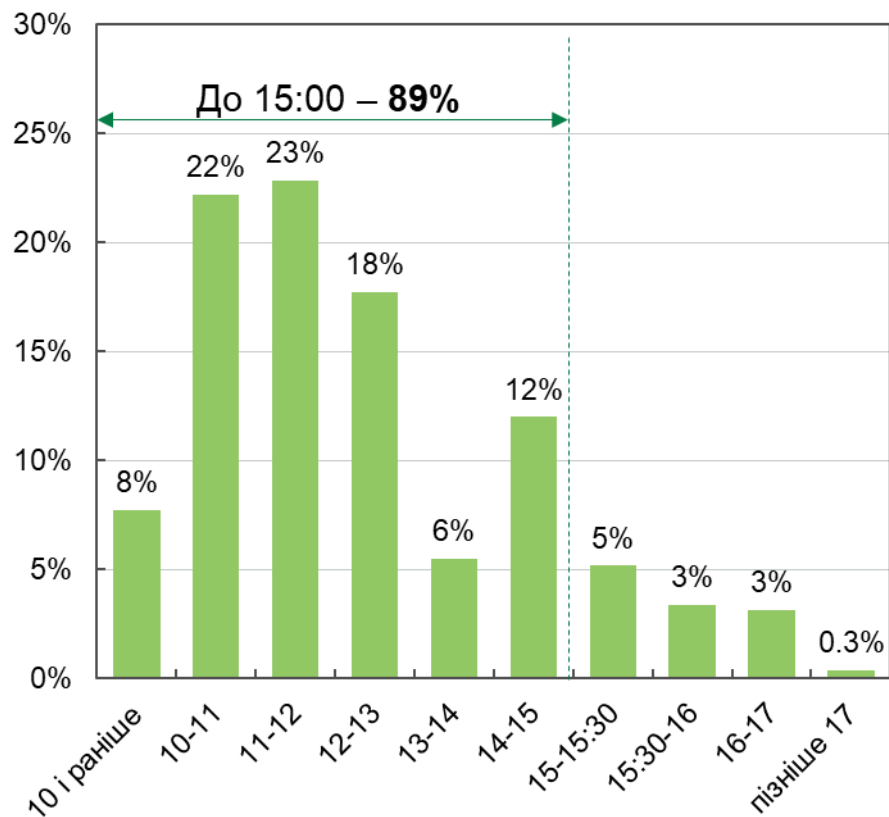
- ✓ Обмінний курс євро/грн обчислюється як добуток офіційного курсу дол/грн та котирування Bloomberg євро/дол (BFIX) на 15:30 за київським часом. Збір фактичних угод дол/грн з ТІС для розрахунку офіційного обмінного курсу дол/грн також завершується о 15:30 за київським часом. На жаль, 15:30 за київським часом (08:30 за нью-йоркським часом) – також час публікації важливих економічних даних у США. Таким чином, як було виявлено з досвіду, іноді складно реплікувати євро/дол BFIX о 08:30 за нью-йоркським часом (курс євро/дол починає дуже швидко змінюватись за короткий період під час публікації даних)

Можливе рішення:

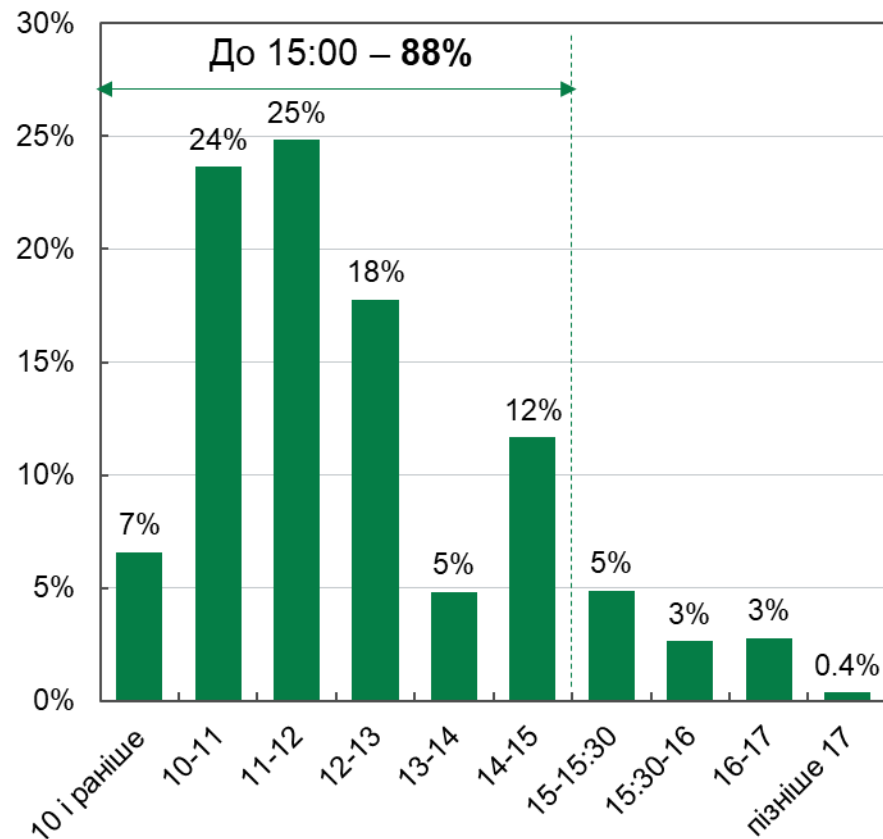
- Змінити час збору даних для обчислення офіційного курсу гривні (як за угодами грн./дол., так і за індикаторами BFIX) з 15:30 на 15:00 за київським часом
- За таких умов офіційний курс гривні до іноземних валют буде оприлюднюватися до 15:30 (зараз – до 16:00), що, поміж іншого, зробить цей індикатор більш зручним для використання при розрахунках за угодами в день встановлення бенчмарка

Розподіл обсягів угод з \$ на ВРУ упродовж дня у 2020-2021 рр.

За обсягом

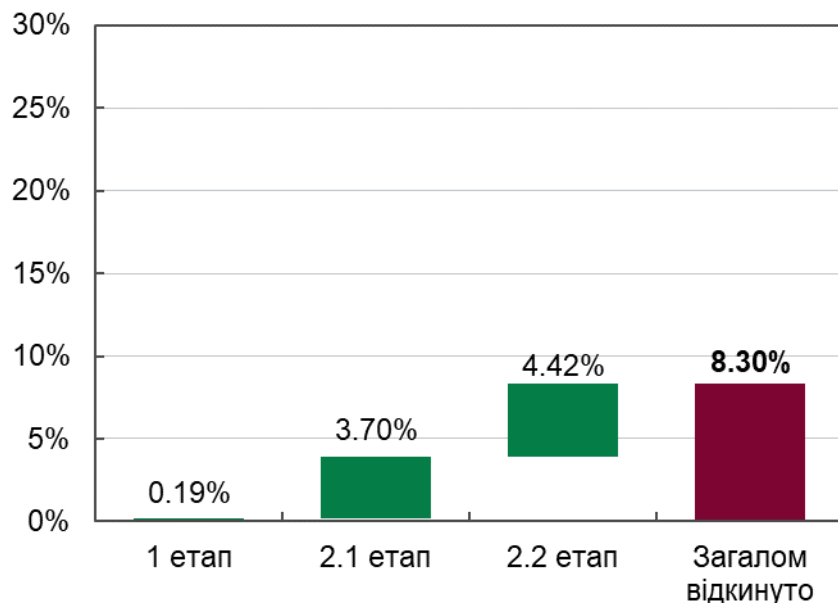
За кількістю

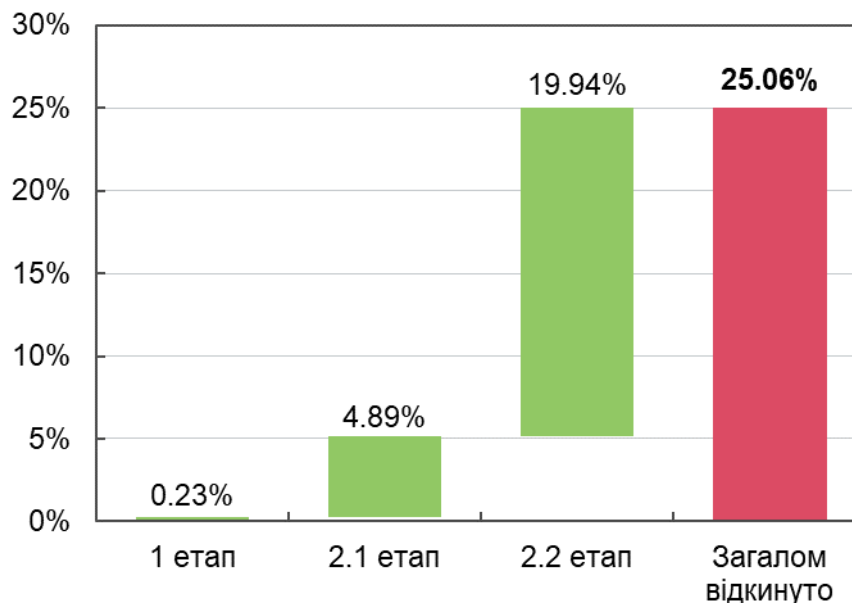
- перенесення часу збору даних для встановлення офіційного курсу з 15:30 до 15:00 призведе до «втрати» для розрахунку лише **5%** угод як за кількістю, так і за обсягом
- в розрахунок офіційного курсу буде потрапляти майже **90%** угод дня як за кількістю, так і за обсягом

Декомпозиція факторів відсікання при розрахунку офіційного/довідкового обмінного курсу

Частка відкинутих угод до загальної кількості угод

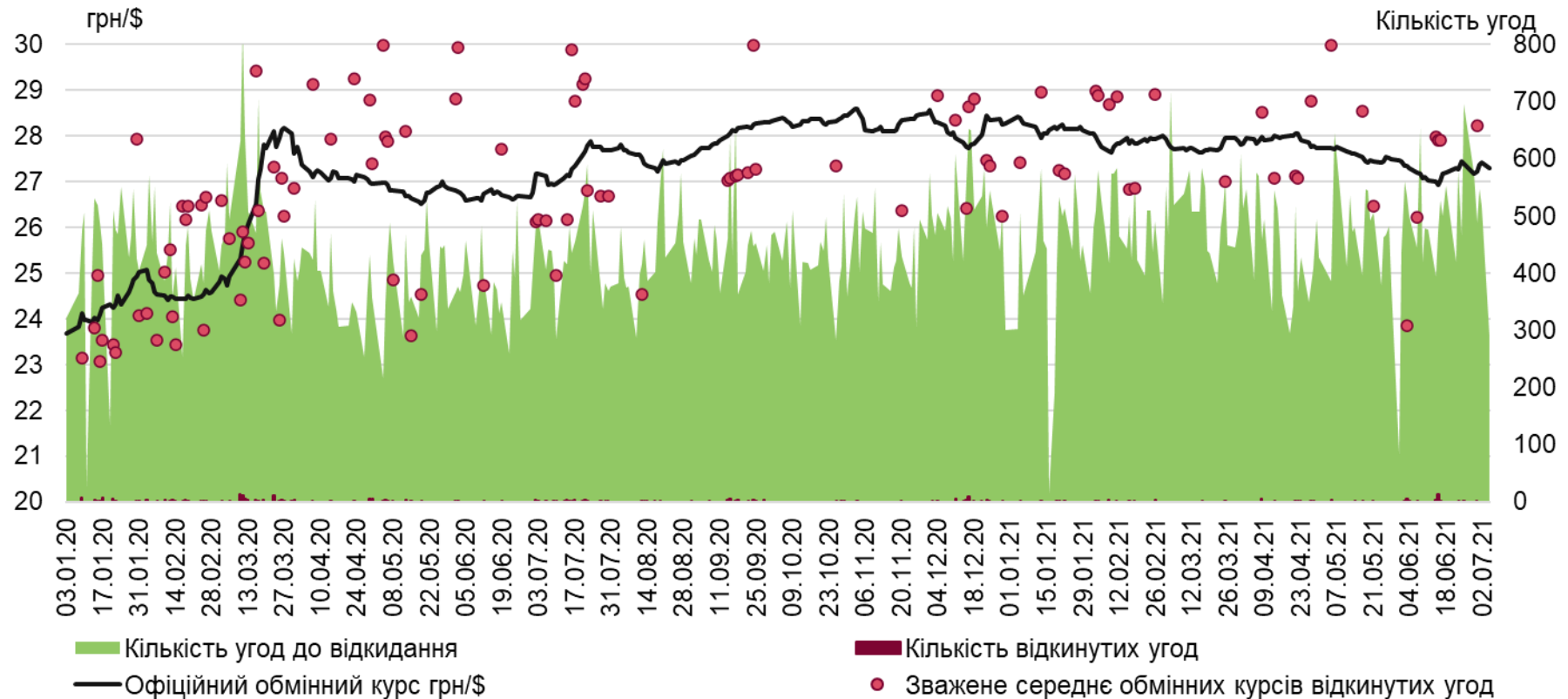
Частка відкинутих угод до загального обсягу угод

- У 2020-2021, **8%** від кількості угод, і **25%** від обсягу угод було в середньому відкинута від початкової вибірки
- I етап відсікання угод найменш значимо впливає на розрахунок офіційного/довідкового курсу
- Підкроки етапу II майже однакові за кількістю відкинутих угод, але значимо відрізняються за обсягами відкинутих угод

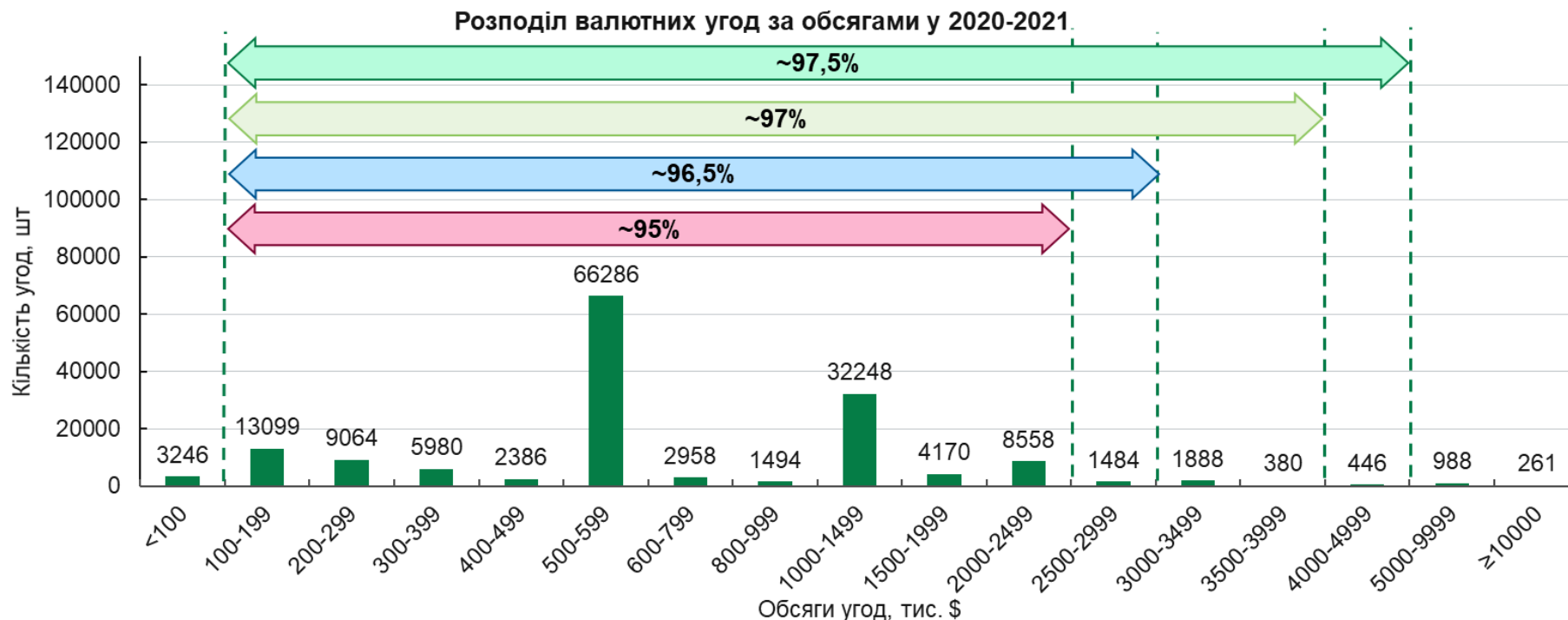
Етап I ефективно відкидає очевидно помилкові угоди при розрахунку офіційного/довідкового обмінного курсу

Обмінні курси відкинутих угод на кроці I розрахунку офіційного обмінного курсу в 2020-2021

- У 2020 р. на етапі I відкидання угод з розрахунку офіційного обмінного курсу відбувалося **99** разів з **249** робочих днів; у 2021 р. такі випадки траплялися **35** разів з **124** днів
- Частка відкинутих угод на етапі I до загальної кількості дуже низька: **0.2%** у 2020 р. і **0.1%** у 2021 р.
- Середнє відхилення обмінних курсів угод, відкинутих на етапі I, від офіційного обмінного курсу у 2020 р. становило **2.5** грн, або 9%; у 2021 р. – **2.7** грн, або 9%. Найбільше відхилення – 49 грн, або 179%

Розподіл міжбанківських угод та угод (уключаючи угоди з НБУ) на ВРУ за обсягами

- У 2020-2021, розподіл міжбанківських угод (уключаючи угоди з НБУ) за обсягами такий:
 - на угоди з обсягом від **\$100** до **\$2500** тис. припадає 95.2% від загальної кількості угод
 - від **\$100** до **\$3000** тис. – 96.5%
 - від **\$100** до **\$3500** тис. – 96.8%
 - від **\$100** до **\$4000** тис. – 97.0%
 - від **\$100** до **\$5000** тис. – 97.5%
 - від **\$100** до **\$10000** тис. – 97.8%
 - \$100** тис. і більше (макс. **\$44000** тис.) – 97.9% (менше за **\$100** тис. – 2.1%)

Розрахунок офіційного/довідкового обмінного курсу: пропозиції до нової методології

Усі угоди з купівлі/продажу \$ з обсягом \$0,1 - \$5 млн на умовах «тод», «том» і «спот», які в день розрахунку уклалися банками на ВРУ з іншими банками та з НБУ та інформація про які ТІС надали НБУ через канали обміну інформацією:

- ✓ до 12.00 – для розрахунку довідкового значення курсу грн. до \$
- ✓ до 15.00 – для розрахунку офіційного курсу грн. до \$

Етап I

угоди, курси яких більш ніж на 2% відрізняються від медіани курсу первісного ряду угод

угоди що лишилися після відсікання

Етап II:

угоди, курс яких більш ніж на 2 стандартних відхилення від середньоарифметичного курсу ряду угод після I етапу відсікання

Офіційний/
довідковий курс
=
середньозважене
значення
базового ряду
(що лишився
після відсікання)

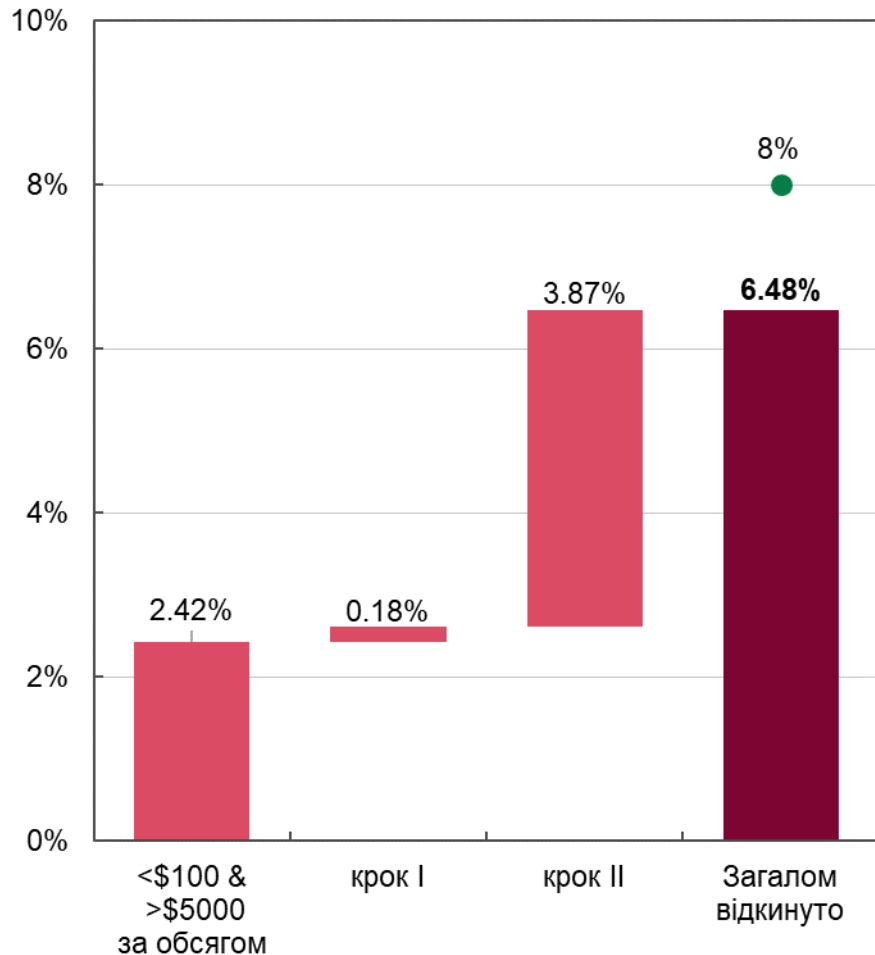
Формування ряду угод

Відсікання

Калькуляція

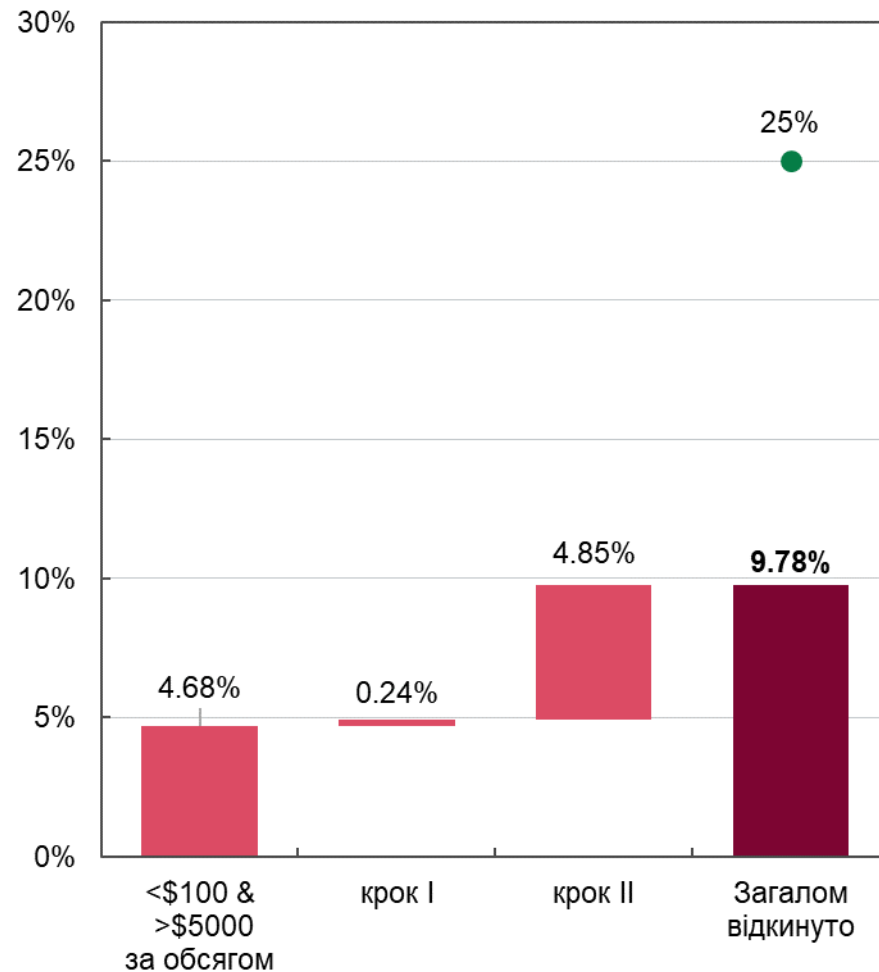
Декомпозиція факторів відсікання за новою методологією

За кількістю

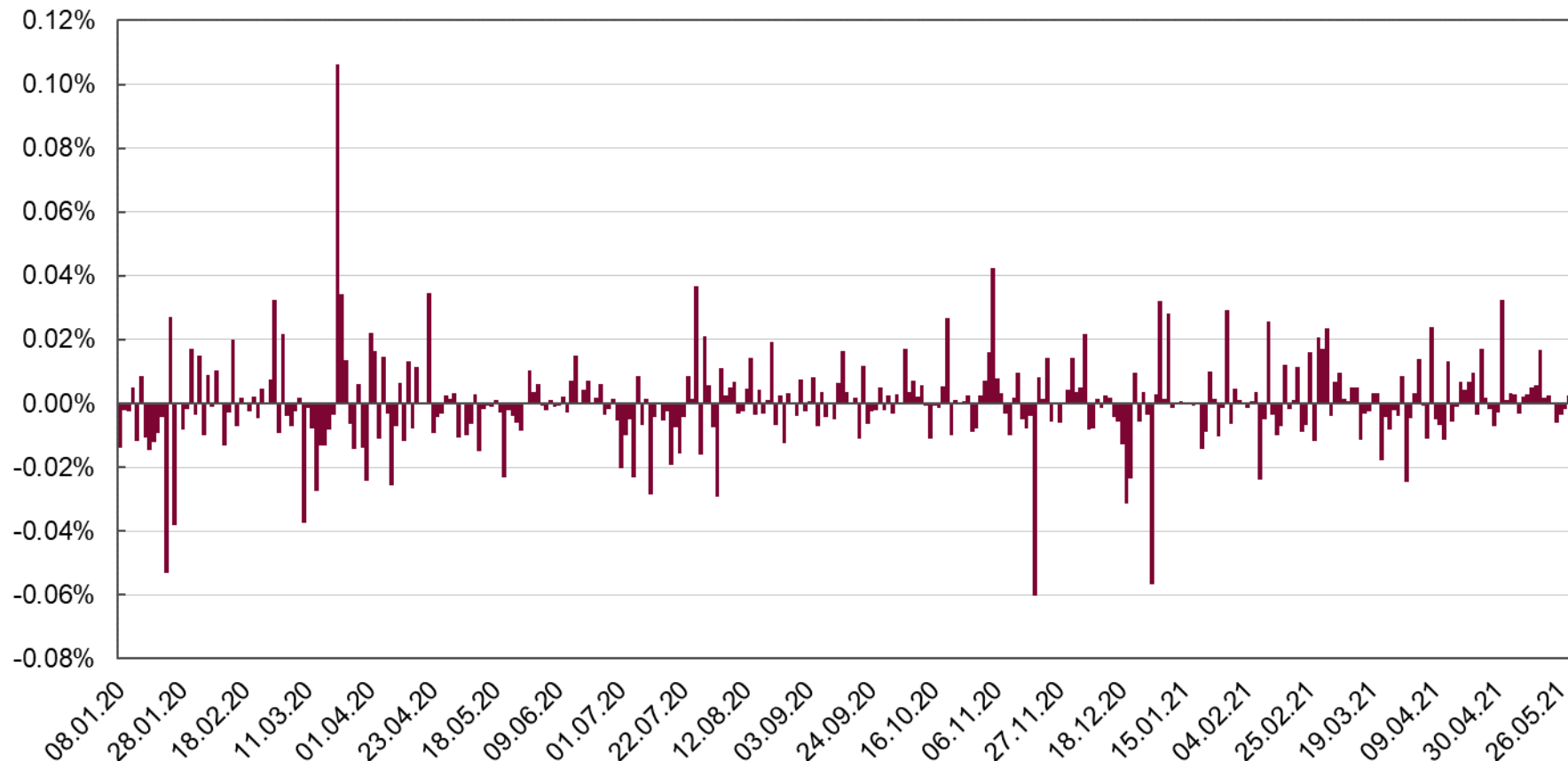
● Відкинуто за кількістю за офіційним обмінним курсом

За обсягом

● Відкинуто за обсягом за офіційним обмінним курсом

Відхилення обмінного курсу, розрахованих за новою методологією, від чинного офіційного курсу грн./\$

- У 2020-2021, обмінний курс, обчислений за новою методологією, був **177 днів вищий (51% днів відхилень)** і **172 днів нижчий (49% днів відхилень)** за офіційний обмінний курс
- Середнє абсолютне відхилення – **0.005%**, або **0.15 коп.** (2020: 0.006%, 0.15 коп.; 2021: 0.005%, 0.14 коп.)
- Максимальне абсолютне відхилення – **0.09%**, або **2.36 коп.** (2020: 0.09%, 2.36 коп.; 2021: 0.06%, 1.67 коп.)

Порядок розрахунку офіційного/довідкового курсу за особливих умов

Низька активність банків на валютному ринку*

та/або

Технічний збій при отриманні інформації від ТІС*

*кількість угод, що на 12:00 доступна для розрахунку $\leq 10\%$ від середньоденного значення за попередній плинний місяць

Порядок розрахунку

Розрахунок за особливих умов

Підстави для застосування

з **12.15** до **13.00** (підготовка)

15.30 (розрахунок)

запит на банки щодо котирувань з купівлі/продажу **1 млн \$**:

- через ТІС (RFQ на 20 банків)
- телефоном (на 10 банків) якщо за RFQ отримано **<5** котирувань

за **основною методологією** (якщо ринок відновився/збій в ТІС подолано**)

або

як **звичайне середньоарифметичне отриманих котирувань** (якщо їх ≥ 5)

або

як значення **офіційного курсу на день розрахунку** (якщо котирувань **<5**)

**кількість угод, що на 15:30 доступна для розрахунку $> 10\%$ від середньоденного значення за попередній плинний місяць

Пропозиція: застосувати до довідкового курсу аналогічний порядок розрахунку значення за особливих умов, зсунувши час контролю доступної кількості угод на **11-30** з тим, аби запит на отримання котирувань здійснювався о 12 годині

Висновки та пропозиції

Висновки

- ❑ Офіційний/довідковий курс, розрахований за новою методологією, практично не відрізняється від чинного офіційного обмінного курсу
- ❑ У той же час, нова методологія значимо зменшує втрати інформації
- ❑ Комітет оверсайта індикаторів грошового та валютного ринку НБУ, Експерти місії МВФ по Україні та місії технічної допомоги “Механізм оцінки обмінного курсу” підтримали нову методологію розрахунку офіційного/довідкового курсу

Пропозиції

- ✓ *Винести проект нової методології розрахунку офіційного/довідкового курсу гривні (слайд 9), а також механізму визначення довідкового курсу гривні до долара за особливих умов (слайд 12) на розгляд Правління НБУ*

Нова методологія UONIA: питання до обговорення

Будь ласка, висловіть свою думку з наступних питань:

- ✓ *прийнятність/переваги/недоліки запропонованої методології обрахунку офіційного/довідкового курсу гривні*
- ✓ *прийнятність/доцільність перенесення часу збору інформації та оприлюднення офіційного курсу гривні*